

De Van Wittels, een succesvolle familie

Bart van Steenberg

Standbeeld Luigi Vanvitelli

www.vanvitelli.nl

Het komt zelden voor dat een beroemde vader ook een (even) beroemde zoon krijgt, maar bij Caspar van Wittel is dit het geval.

De Van Wittels, een succesvolle familie

Het komt zelden voor dat een beroemde vader ook een (even) beroemde zoon krijgt, maar bij Caspar van Wittel is dit het geval.

Hij (of beter zijn vrouw Anna) kreeg in totaal zes kinderen waarvan er drie zijn blijven leven: Urbano, die in dienst trad van de katholieke kerk en opklom tot kanunnik van de Sint Pieter in Rome, Petronella die ongehuwd bleef en Luigi, die één van de grootste architecten van zijn tijd zou worden en als enige voor verder nageslacht zorgde, in de vorm van niet minder van vijf zonen en drie dochters.

Ook deze kinderen hebben goede posities bekleed, (klein)dochter Maria Cecilia bijvoorbeeld werd hofdame van de koningin van Spanje, de naar zijn grootvader vernoemde Caspar werd een bekend rechtsgeleerde en (klein)zoon Carlo volgde later zijn vader Luigi op als hofarchitect.

Maar de (tweede) grote ster van de familie was natuurlijk Luigi (zie foto van het standbeeld van Luigi Vanvitelli hierboven), die zijn naam definitief veritalianiseerde in Vanvitelli en vermoedelijk vreemd opgekeken zou hebben als hij als Lodewijk van Wittel zou worden aangeduid, zoals ik in de literatuur over hem tegenkwam.

Luigi studeerde architectuur, maar ook schilderkunst en al op jeugdige leeftijd nam hij deel aan de belangrijke competities voor de façade van de basiliek van St Jan van de Lateranen en voor de Trevi fontein. Beide opdrachten gingen zijn neus voorbij, maar zijn ontwerpen maakten wel indruk, wat ertoe leidde dat hij al op 33 jarige leeftijd tot de Accademia di San Luca werd toegelaten, iets waar vader Caspar tot zijn 58ste op had moeten wachten.

In het begin van zijn carrière kreeg Luigi vooral restauratie- en verbouwingsopdrachten. Je krijgt soms de indruk dat hij in die tijd half Rome 'gebarokiseerd' heeft, dat wil zeggen oude kerken en paleizen in barokstijl heeft verbouwd en van nieuwe gevels heeft voorzien. Eervol was de opdracht om de nog door Michelangelo ontworpen koepel van de Sint Pieter te verbouwen en haar tegen instorting te beschermen.

Ook trad hij op als de redder van de eveneens door Michelangelo gebouwde basiliek S. Maria di Angeli, die in de loop der eeuwen grondig verpest was en voor van alles werd gebruikt, onder andere als opslagplaats voor de overvloedige kunstwerken van het Vaticaan.

Luigi heeft van deze kerk weer een fraaie eenheid tot grote tevredenheid van zijn opdrachtgevers de Kartuizer monniken.

De grote doorbraak kwam voor Luigi pas toen hij al vijftig was en van de koning van Napels Charles III de opdracht kreeg een nieuwe residentie te bouwen. Deze koning vond het wonen in Napels gevaarlijk en vervelend worden en, geïnspireerd door het Versailles van de Franse koning Lodewijk XIV besloot hij een nieuwe hoofdstad te bouwen bij het dertig kilometer verderop gelegen dorpje Caserta. Die hoofdstad is er nooit gekomen, maar wel een reusachtig paleis, dat Luigi mocht ontwerpen en dat met zijn façade van bijna 200 bij 250 meter Versailles naar de kroon steekt.

Foto's van Palazzo Reale, Caserta

Beroemd is vooral het trappenhuis dat veel gebruikt wordt als decor voor Italiaanse films, onder andere één met Gina Lollobrigida als vamp. Verder is er een theater, waarvan het achterdoek voor de buitenscènes opzij geschoven kan worden, zodat er een vrij uitzicht ontstaat op de fraaie tuinen.

Heel modern was dat Luigi in dit paleis enkele badkamers heeft laten

aanleggen. Die van de koningin is gevuld met bustes en beelden van mannen die geblinddoekt werden als de koningin in bad ging.

Luigi heeft zich ook als ingenieur gemanifesteerd door voor diezelfde koning Charles een aquaduct aan te leggen helemaal van de Apenijnen naar Napels (ongeveer 40 kilometer in totaal) om die stad van water te voorzien.

Net als zijn vader die op zijn 83ste overleed is Luigi voor die tijd vrij oud geworden. Hij overleed in 1773 op 72 jarige leeftijd in Caserta en in opdracht van de nieuwe koning Ferdinand IV werd meteen een groot monument ter nagedachtenis van hem opgericht. Over sociale stijging van deze familie gesproken. Zijn levenswerk, het paleis in Caserta was toen nog niet af, maar werd voortgezet door zijn zoon Carlo (ook al 81 geworden), die zich als de nieuwe hofarchitect vooral bezig gehouden heeft met de aanleg van de tuinen, met zijn reusachtige waterpartijen, beelden en fonteinen.

Vermeldenswaard in het kader van deze familierubriek is tenslotte nog dat twee andere zoons van Luigi voor een carrière in het Spaanse leger gekozen hebben, maar zich in dat verband ook met (militaire) architectuur bezig hebben gehouden en dat kleinzoon Luigi jr. over zijn grootvader een biografie geschreven heeft.

Kortom, Caspar van Wittel kan trots zijn op zijn nageslacht.

